

5. My`ty`na L. M. Psy`xology`cheskoe soprovozhdeny`e v`ybora professy`y` : nauchno-metody`cheskoe posoby`e / L. M. My`ty`na. – [2-e y`zd. y`spr.] – M. : Fly`nta, 2003. – 184 s.
6. Raven Dzh. Kompetentnost` v sovremennom obshhestve. Vyavleny`e, razvy`ty`e y` realy`zacy`ya / Dzh. Raven. – M. : Akademy`ya, 2002. – 412 s.
7. Reshetny`k P. M. Profesijna osvita i kompetentnist` / P. M. Reshetny`k, N. G. Batechko // Naukovy`j visny`k NAU. – № 88. – 2005. – S. 157–163.
8. Svy`stun V. I. Pidgotovka majbutnix faxivciv agrarnoyi galuzi do upravlins`koyi diyal`nosti : monografiya / Valenty`na Ivanivna Svy`stun – K. : Naukovo-metody`chny`j centr agrarnoyi osvity`, 2006. – 343 s.
9. Tatur Yu. G. Kompetentnost` v strukture modely` kachestva podgotovky` specy`aly`sta / Yu. G. Tatur // Vysshee obrazovany`e segodnya. – 2004. – № 3. – S. 20–26.
10. Chernilevs`ky`j D. V. Pedagogika ta psy`xologiya vy`shhoyi shkoly` : navch. posib. dlya stud. VNZ. / D. V. Chernilevs`ky`j, M. I. Tomchuk. – Vinny`cya : Vinny`cz`ky`j social`no-ekonomichny`j insty`tut Universy`tetu «Ukrayina», 2006. – 102 s.
11. Yagupov V. Kompetentnisny`j pidxid do formuvannya zmistu profesijnoyi pidgotovky` majbutnix bakalavriv texnichnogo profilyu (na pry`kladi special`nosti «Inzhenerne materialoznavstvo») / Yagupov, N. Piven` // Naukovi zapy`sky`. Seriya: Pedagogika. – 2009. – № 3. – S. 287–291.

Отримано редакцією 30.04.2018 р.

УДК [378.007.2] :39

DOI 10.31376/2410-0897-2018-2-37-139-144

Микола Григорович Росновський,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент
кафедри професійної освіти та технологій
сільськогосподарського виробництва
Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка,
e-mail: nicolairos52@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

У публікації доведено, що використання народознавчого матеріалу в процесі вивчення дисциплін сільськогосподарського профілю буде сприяти кращому засвоєнню майбутніми викладачами професійного навчання відповідної теми заняття, вони будуть краще розуміти ті процеси та перетворення, які відбуваються в аграрній сфері нашої країни, у них буде проявлятися інтерес до духовної історії, культури, звичаїв та традицій українського народу.

Ключові слова: народознавство, підготовка викладачів практичного навчання, дисципліни аграрного профілю.

Постановка проблеми в загальному вигляді. В умовах демократизації українського суспільства поглиблюється інтерес до духовної історії, культури, звичаїв та традицій українського народу, оскільки достеменно відомо, що вивчення минувшини чинить вагомий вплив як на розуміння тих процесів, що відбуваються в сучасності, так і на спробу спрогнозувати майбутнє. Багато дослідників також указує ще й на ту обставину, що знання історії зародження та розвитку певної галузі народного господарства є також способом навчання – навчання на своїх та чужих помилках, що дозволяє у разі виникнення схожої ситуації у даний час копіювати успіх і, що головне, розуміння природи тих чи інших процесів дає змогу вдосконалювати їх у майбутньому.

Якщо раніше система професійної освіти готувала кадри для системи великих колективних господарств, то нині робиться акцент на підготовці фахівця-універсала широкого профілю, майбутнього фермера-підприємця, якому знань, навичок і вмінь, скажімо з будови та експлуатації тракторів та сільськогосподарських машин, буде замало.

Фермер-підприємець, який працюватиме на землі, повинен досконало володіти і використовувати у своїй практичній діяльності народознавчі знання, зокрема з агрономії. Народна агрономія – це та, яку створив народ. Це насамперед система прийнятих у даній місцевості методів і засобів вирощування культурних рослин, які передаються від покоління до покоління і засвоюються передовсім як певні знання, навички, вміння. Народна агрономія належить до тих могутніх феноменів, які давали змогу селянину за будь-яких погодних умов та за різних життєвих обставин виростити урожай, який

забезпечував його виживання. Народна агрономія, на відміну від агрономії наукової, наймудріша, тому що вона розроблялася не одним чи декількома вченими-аграріями, а вироблена багатющим колективним генієм українського народу багатьох століть.

Відомо, що уклад життя індивідуальних селянських господарств в Україні формувався віками, розвивався на еволюційній основі шляхом поступового збагачення досвідом багатьох поколінь землеробів-практиків, відмови від усього того, що себе не виправдовувало. Кожне наступне покоління селян мало надійну основу, яка дозволяла уникати багатьох можливих помилок у практичній діяльності. Проведення, скажімо, додаткових трудомістких операцій на оранці та при підготовці ґрунту під посів завжди зіставлялося з можливою економічною вигодою від цих агротехнічних прийомів. Як говорили селяни, нікому не потрібної або «дурної» роботи на землі проводити не було ніякого сенсу.

Вважаємо, що у справі поліпшення якості підготовки педагогів професійної освіти широкого профілю, виховання молоді на кращих традиціях господарювання на землі українських селян-хліборобів великого значення набуває використання у практичній роботі викладача спеціальних дисциплін сільськогосподарського профілю історичного досвіду господарювання наших предків та народознавчого матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями застосування народознавства з метою формування особистості майбутніх фахівців займалися Т. Воропаєва, С. Гончаренко, Т. Дем'янюк, Ю. Мальований, В. Павленко, К. Чорна, В. Чорнобай, Г. Шах та ін. Етнокультурним технологіям присвячені дослідження російських науковців (І. Ільїн, І. Жуковський, В. Кукушин, А. Нестеренко), які вважають, що в сучасних умовах гуманітаризація освіти пропонує широкі можливості для передавання етнокультурного плюралізму; функція народної педагогіки проявляється в процесі вирішення практичних навчально-виховних завдань і сприяє формуванню у свідомості студентів розумової, моральної, естетичної культури.

До проблем використання засобів народознавства для гуманітаризації навчально-виховного процесу в педагогічних вищих навчальних закладах зверталися М. Генік (формування морально-етичних цінностей школярів засобами українського народознавства), Д. Тхоржевський (виховання національно свідомої особистості студентів), Г. Шах (підготовка майбутнього вчителя до виховної роботи засобами народознавства). Становлять також інтерес праці про використання народознавства у навчально-виховному процесі (Н. Заячківська, В. Зелюк, Л. Клименко, В. Коротеєв, Е. Левітан, М. Стельмахович, С. Франків, В. Шарко).

Незважаючи на значний доробок вищезазначених науковців, проблема гуманітаризації процесу підготовки майбутніх викладачів практичного навчання у вишах засобами народознавства вивчена недостатньо, а методика викладання навчальних предметів циклу практичної та професійної підготовки залишається в основному традиційною. Зважаючи на вищезазначене, вважаємо доцільним насичувати процес підготовки майбутніх викладачів практичного навчання засобами народознавства, адже ця дисципліна інтегрована з іншими навчальними предметами, багата за змістом і методичними можливостями різнобічного впливу на когнітивну, емоційно-оцінну та поведінкову сфери студента.

У ракурсі досліджуваного питання також потрібно підкреслити, що спеціальна література з українського народознавства та фольклористики стосується переважно родинно-побутового життя, календарно-побутової поезії, окремих позитивних чи негативних рис характеру людини, ставлення до батьків тощо [1, 2, 3].

У публікації зупинимося коротко лише на небагатьох елементах українського народознавства та народної фольклористики, які використовуються нами при вивченні дисциплін сільськогосподарського профілю (основи агрономії, основи фермерського господарства, технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства, трактори та автомобілі, сільськогосподарські машини та ін.) під час підготовки на факультеті технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка майбутніх викладачів професійного навчання. Зробимо при цьому також спробу науково осмислити деякі елементи українського народознавства, які стосуються проведення основних польових робіт у сільському господарстві. З цією метою автором статті використовувався фольклор сільського населенні Сіверщини (північно-східні райони Чернігівської та Сумської областей).

Формулювання мети статті. Зважаючи на вищезазначене, метою статті вважаємо обґрунтування в процесі підготовки майбутніх викладачів професійного навчання спеціальності Професійна освіта. «Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства» засобів народознавства, оскільки питання підготовки фахівців цієї спеціальності високоінтегровані, багаті за змістом і методичними можливостями різнобічного впливу на когнітивну, емоційно-оцінну та поведінкову сфери студента.

Виклад основного матеріалу. На заняттях з дисциплін аграрної тематики варто обов'язково використовувати елементи народознавства, що може суттєво покращити процес навчання: воно стане доступнішим і цікавішим для сприйняття, проте варто здійснити його належну «педагогічну обробку», «наділити» педагогічними функціями, підпорядкувати навчально-виховним завданням. Так, на заняттях з основ агрономії, коли мова іде про вирощування в Україні різних сільськогосподарських культур, акцентуємо увагу студентів на досить широкому ареалі польових рослин, які споконвіків вирощували і вживали в їжу наші предки. Проведені нами останні дослідження показали, що у збірнику українських прислів'їв та приказок жито згадується 17 разів, гречка – 16, горох та просо – 18, капуста та кукурудза – 7, мак, овес і пшениця – 6, боби, буряк, редька та часник – 3, ячмінь – 2 рази, а картопля не згадується зовсім. У цьому зв'язку ми робимо припущення, що кількість згадок про певну сільськогосподарську культуру в народному фольклорі перебуває у прямій залежності від часу використання, ареалу її поширення та вживання в повсякденному житті людини [4].

Деякі сільськогосподарські культури взагалі не мали суттєвого впливу на раціон харчування та добробут населення. У цьому зв'язку говорили: сім років мак не родив і голоду не було.

Проводячи заняття зі студентами, майбутніми викладачами професійної освіти, які вивчають дисципліни сільськогосподарського профілю, акцентуємо увагу на тому, що у народному фольклорі Сіверщини відображені всі етапи виконання польових робіт, починаючи з підготовки насіння до посіву, внесення добрив, безпосередньо посіву і закінчуючи збиранням урожаю. Так, щодо найбільш оптимально ранніх строків посіву говорили: посієш овес у грязь – будеш князь; жаба кваче – овес скаче; кожному овочеві – свій час; гречка каже: сій мене в золу, аби в пору (зола – мається на увазі висушений ґрунт); картоплю треба садити тоді, коли осиковий лист величиною в трикопійчану монету.

Розкриваючи тему «Насіння і посів», звертаємо увагу майбутніх викладачів професійного навчання на те, що процесу посіву приділялася надзвичайно велика увага, адже помилку, допущену при проведенні цієї технологічної операції, в подальшій роботі виправити було практично неможливо. Не випадково у народознавчому матеріалі були широко відображені ці моменти. Наприклад, говорили: яке насіння, таке й коріння; весною не посієш, восени не збереш; посієш вчасно, то і вродить рясно; коли сієш густо, то не буде пусто; хто сіє, оре, не знає про горе; посієш в пору – будеш мати зерна гору; хто не сіє, той не жне тощо.

Досить цікавим щодо оптимальних строків посіву ярових та озимих зернових культур є таке висловлювання: сій у кожусі ярину, а в сорочці озимину. Тут малися на увазі дуже ранні строки посіву ярини та оптимальні, за теплої погоди, не пізніше вересня, посіви озимих зернових культур.

Вивчаючи курс «Сільськогосподарські машини», підкреслюємо, що споконвічно на Сіверщині основним знаряддям обробітку ґрунту був плуг, яким проводили оранку. Ця робота була надзвичайно трудомісткою і вимагала великих фізичних зусиль. Тому не випадково про плуг та оранку народ склав багато прислів'їв та приказок, наприклад: зійшов сніжок – берись за плужок; одне діло – ляпати язиком, а друге – плуга перти; як мілко орати – краще випрягати; орати – не в дудку грати; хто оре і сіє, той молотить і віє; щоб лиха не знати, треба своїм плугом на своїй ниві орати.

Як відомо, при вирощуванні практично всіх сільськогосподарських культур в умовах відсутності промислових мінеральних туків основним добривом був гній. Тому під час вивчення в курсі «Основи агрономії» теми «Органічні та мінеральні добрива» наводимо щодо використання гною такі вислови наших предків: добре угноїш – урожай потроїш; клади гній густо – на току не буде пусто; на поле гній а з поля хліб; земля – що миска, що в неї покладеш то і візьмеш; хто землю удобряє, тому вона і повертає.

Акцентуючи увагу студентів – майбутніх викладачів професійного навчання на сучасних енергетичних проблемах сучасного землеробства, наголошуємо на тому, що протягом багатьох століть вірними помічниками українських селян при виконанні польових робіт були воли та коні. Вони використовувалися не тільки як основна тяглова сила, але й давали м'ясо, шкірсировину та гній для удобрення полів. Не випадково у фольклорі воли та коні були уособленням вірності, працьовитості та досвіду людини. Говорили: працює важко, як віл; старий віл (або кінь) борозни не зіпсує; гарячий, як циганський кінь. А про людей, які потрапляли у різні складні життєві ситуації, говорили: був на коні і під конем.

Багатим і різноманітним є народознавчий матеріал Сіверщини, який стосується виконання такої важливої роботи, як скошування влітку трав на сіно та хлібного збіжжя. Про лінивих говорили: він і за косою мерзне; де те ще літо, а він вже косу клепає - про тих, хто заздалегідь готувався до певної роботи; коса любить брусок і сала кусок (мова іде про значні фізичні навантаження при виконанні цієї роботи); коса любить ситого, а ціп голодного; коси коса, поки роса, а як роса додолу, то ми додому; який косар, така й коса. Частіше за все, у переносному значенні вживаються такі висловлювання, як наскочила коса на камінь; язиком сіна не накосиш; хто добре косить, той їсти не просить.

Своєрідним «вінцем» праці землероба були жнива. Усім відомий вислів, який за радянських часів став крилатим: буде хліб, буде й пісня. Споконвіку вважалося, що не той урожай, що у полі а той, що у коморі; або ж, про низьку врожайність говорили: такий добрий урожай, що молотив цілий день, а взяти нічого.

Жнивна пора була найбільш напруженим періодом польових робіт на селі, адже потрібно було за сприятливої погоди дати лад усьому тому, що виросло. Тому не випадково говорили, що прийшли жнива - то закачай рукава, а кожен день у жнива рік годусь.

Як відомо, значний вплив на кінцевий результат хліборобської праці мають погодні умови, зокрема кількість опадів у період вегетації рослин. Дощі, які випадали весною та на початку літа, мали вирішальний вплив на врожай практично всіх польових культур та на якість сіна. Тому не випадково проблема дощів так широко відображена в усній народній творчості Сіверщини. Наприклад: три дощики в маю, і ми уже в раю; дощ іде не тоді, коли просять, а тоді, коли косять; літом дощ іде не там, де ждуть і просять, а там, де жнуть і косять; осінню ложка води, а цебер грязі; дощова хмара ввечері – ніби добрий гість.

На Глухівщині та Кролевеччині, як і в інших місцевостях України початок та кінець багатьох робіт та види на врожай пов'язували з релігійними святами. Так, вважали, що коли на Стрітіння півень нап'ється води, то на Юрія віл напасеться трави; на Теплому Олексія діставали вулики; на Благівіщення ішов дощ – на врожай жита; на Мокія ішов дощ – на мокре літо; на першого Миколи не буває холодно ніколи, а на другого Миколи не буває тепла ніколи; хто в Петрівку сіно не косить, той зимою у собаки їсти просить; минув Спас – держи кожуха про запас; прийшла Покрова, сиди чумак дома та ін.

Під час проведення занять зі студентами завжди підкреслюємо ту обставину, що не якісь виконання польових робіт або бракоробство при виконанні різних робіт на селі завжди висміювали, говорили: косо-киво, аби живо; дай дурному макітру, так і макогін поламає; як дбаєм, так і маєм; сім раз відмір – один раз відріж. У селах Кролевецького району (Мутин, Камінь, Литвиновичі, Зазірки, Червоний Ранок) нами записано ряд прислів'їв та висловів, які дають влучну характеристику бракоробам та ледарям. Наприклад: видно птицю по польоту; сорочка не по Степану; розвертається, як літом на саях; обірвати йому руки і гармонь би попороть; крутиться, як муха в окропі; видно дівку по косі; брехливий, як собака; яка хата, такий тин, який батько – такий й син; який їхав, такого і зустрів; дай боже вашому телятку вовка з'їсти; яблуко від яблуні далеко не падає; орача видно по плугу чи по борозні; кінь (віл) – господарю пара.

У переносному значенні в повсякденному житті з сільськогосподарської тематики використовуємо й інші народні вислови, наприклад: тебе треба тіпати, як коноплі; теревенить, як горохом об стінку; з великої хмари буде малий дощ; за моє жито ще й мене побито; хрін від редьки не солодший; гни деревину, доки молода; із-за дерев і лісу не видно; вилами по воді писано; умирати зібрався, а жито сій.

На Кролевеччині та Глухівщині нами записано багато інших висловів з усної народної творчості, пов'язаних з вирощуванням різних польових рослин. Ось деякі з них: тоді просо сій, як сухий дуб розів'ється; як суниця червоніє – посій просо – не зійде; казав ячмінь: кинь мене в грязь, то будеш князь; горох у полі, як дівка в домі: хто не прийде, той не вщипне; і буряк не дурак, на дорозі не виросте, а все на городі; кожна капуста має свою голову; капуста тлуста, сама йде в рот; солодка морква, та в сусідньому городі; цибуля від семи недуг лікує; не їла душа часнику – смердіти не буде; що хрін, що гірчиця – невелика різниця; кукурудзу посієш до дощу – матимеш сало до борщу; ти посій жито – васильки вродять самі; сій гречку і просо, не будеш ходити босо; Мусій, гречку сій, як хочеш кашу їсти; картопля-бараболя – не гонить Петра з поля; картопля любить на м'якому лежати і м'якою ковдрою укриватись; картопля – другий хліб; Олені – льон, огірки – Костянтину.

Загалом, у закладах вищої освіти, де готують фахівців з професійного навчання, народознавство може виконувати такі педагогічні функції:

1. Засіб навчання. Народознавчий матеріал може стати дієвим засобом навчання під час викладання дисциплін аграрного профілю. Рівень застосування народознавства чи його елементів під час занять із фахових дисциплін буде залежати від особливостей вивчення певної навчальної дисципліни, підготовки та інтересів студентів, форми занять, уподобань і професійної майстерності викладача тощо.

2. Джерело інформації. Система знань про життя народу настільки складна й багатогранна, як і життя, тому немає наукових, технічних, мистецьких знань, які б не стосувалися народознавства, тому що всі вони містять інформацію про аграрну сферу народу, його інтелектуальні чи духовні здобутки й становлять елементи його соціально-культурного досвіду.

3. Засіб оновлення й доповнення навчального матеріалу. Народознавчі знання можна використовувати в якості дидактичного матеріалу для доповнення змісту спеціальної професійної освіти на рівні навчальної літератури з різних дисциплін.

Як підкреслювалося вище, на заняттях із дисциплін сільськогосподарського профілю слід

обов'язково застосовувати елементи народознавства, що покращить навчання: воно стане доступнішим і цікавішим для сприйняття, проте варто здійснити його «педагогічну обробку», «наділити» педагогічними функціями, підпорядкувати навчально-виховним завданням вищів, котрі варто реалізовувати інтегрованими методами. Тобто основне завдання гуманітаризації освітнього процесу полягає в тому, щоб не протиставляти гуманітарну й технічну освіту, а шукати шляхи покращення того й іншого в їх єдності й взаємопроникненні [6].

4. Джерело науково-дослідницької роботи (НДР). НДР — невід'ємний елемент освітнього процесу, вона є обов'язковою для всіх студентів, адже кожен студент повинен опанувати процес наукового пізнання, виконуючи наукові дослідження протягом усього періоду навчання. Інноваційною технологією навчання є впровадження в навчальний процес індивідуальних навчально-дослідних завдань, які виконують у процесі вивчення матеріалу навчального курсу чи спецкурсу. Студенти набувають досвіду роботи з літературою, архівними матеріалами, з ТЗН; проводять сеанси запису, навчаються складати реєстр, систематизувати фольклорно-етнографічні матеріали. Під керівництвом викладача пишуть наукові роботи з питань етнографії, краєзнавства, з якими виступають на наукових конференціях.

5. Засіб виховання. Одним із засобів виховання є народознавство. Використовувати варто різні форми роботи: національні свята; народознавчі вечори; зустріч із видатними людьми; читацькі конференції з народознавчої проблематики; круглі столи; участь у створенні університетських та факультетських краєзнавчих музеїв, історико-етнографічні експедиції (результати роботи — наукові реферати, статті; виступи в дискусійних клубах, дебатних турнірах); еколого-краєзнавча діяльність тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Майбутній викладач професійного навчання повинен мати ґрунтовні знання з фаху і бути високорозвинутою особистістю, дотичною до духовного життя свого народу. Формування світогляду та інтелігентності майбутнього фахівця в душі національної ідеї розпочинається із засвоєння духовних надбань народу, оскільки народознавство — вічне, невичерпне джерело навчально-виховної мудрості.

Необхідно передбачити, що використання народознавчого матеріалу в процесі викладання дисциплін сільськогосподарського профілю буде сприяти кращому засвоєнню студентами відповідної теми заняття, вони будуть краще розуміти ті процеси та перетворення, які відбуваються в аграрній сфері нашої країни, у них буде проявлятися інтерес до духовної історії, культури, звичаїв та традицій українського народу.

Перспективи подальших досліджень у ракурсі поставленої в статті проблеми вбачаємо насамперед у підвищенні ролі гуманітарної складової підготовки майбутніх викладачів професійного навчання в закладах вищої освіти засобами народознавства, виявленні ефективності використання окремих елементів народознавства під час вивчення студентами окремих спеціальних дисциплін.

Список використаних джерел та літератури

1. Семенов О. Український фольклор : навчальний посібник / О. Семенов. — Глухів, 2004. — 255 с.
2. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика / М. Дмитренко. — К., 2001. — 576 с.
3. Прислів'я та приказки: природа, господарська діяльність людини. — К., 1989. — 480 с.
4. Росновський М. Г. Роль та значення аграрної етнографії при вивченні історико-культурної спадщини Сіверщини / М. Г. Росновський, І. В. Гапич // Матеріали IV науково-практичної конференції «Збереження історико-культурних надбань Сіверщини». — Глухів, 2005. — 164–170 с.
5. Росновський М. Г. Фольклор Сіверщини при виконанні польових робіт / М. Г. Росновський, І. В. Гапич // Матеріали V науково-практичної конференції «Історико-культурні надбання Сіверщини у контексті історії України». — Глухів, 2006. — 216–219 с.
6. Кочубей А. В. Значення дисципліни «Народознавство» у становленні особистості інженера у вищому технічному навчальному закладі / А. В. Кочубей // Гуманітарна освіта та виховання у вищому технічному навчальному закладі : тези III Міжнародної науково-практичної конференції 4–6 жовтня 2006 року. — Дніпродзержинськ, 2006. — С. 53–55.

Николай Григорьевич Росновский,

кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры профессионального образования и технологий сельскохозяйственного производства Глуховского национального педагогического университета имени Александра Довженко,
e-mail: nicolairos52@gmail.com

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НАРОДОВЕДЧЕСКОГО МАТЕРИАЛА ПРИ ПОДГОТОВКЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

Автор статьи считает, что использование народоведческого материала при изучении дисциплин сельскохозяйственного профиля будет способствовать лучшему усвоению будущими преподавателями профессионального обучения соответствующей темы занятия, они будут лучше понимать те процессы и преобразования, которые происходят в настоящее время в аграрной сфере нашей страны, у них будет пробуждаться интерес к духовной истории, культуре, обычаям и традициям украинского народа.

Ключевые слова: народоведение, подготовка преподавателей практического обучения, дисциплины аграрного профиля

Mykola Rosnovsky,
Candidate of Agricultural Sciences,
Assistant Professor Department of Professional
Education and Technology of Agricultural Manufacturing
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv
National Pedagogical University,
e-mail: nicolairos52@gmail.com

USE OF POPULAR MATERIAL FOR PREPARING FUTURE TEACHERS OF PROFESSIONAL EDUCATION

The author of the article believes that the use of ethnographic material in teaching agricultural subjects will contribute to better assimilation of future vocational training teachers of the relevant topic of the lessons, they will understand the processes and transformations that take place in the agrarian sector of our country better, they will be of interest for the spiritual history, culture, customs and traditions of the Ukrainian people.

Introduction: *The article attempts to comprehend scientifically some elements of Ukrainian ethnography, which are related to carrying out basic fieldwork in agriculture.*

It is recommended to use ethnographic material for future teachers of vocational education in studying agricultural disciplines, which will facilitate better assimilation of educational material of the relevant topic of study by students, they will better understand the processes and transformations that take place in the agrarian sector of our country, they will be interested in spiritual history, culture, customs and traditions of the Ukrainian people.

Purpose: *The author of the article considers it expedient to substantiate the process of preparation of future vocational education teachers of the profession of Vocational education. «Technology of production and processing of agricultural products» by means of ethnography, as the issues of this specialty are highly rich in content and methodological possibilities of multi-dimensional influence on the student's cognitive, emotional, and behavioral fields.*

Methods. *Methods of research - analysis, systematization and synthesis of scientific publications on the problem of the use of ethnographic material in the study of future exponents of vocational training of agricultural subjects.*

Conclusions: *It should be foreseen that the use of ethnographic material in teaching agricultural subjects will promote better assimilation of the relevant topic of study by students, they will better understand the processes and transformations that take place in the agrarian sector of our country nowadays, they will have an interest in spiritual history, culture, customs and traditions of the Ukrainian people.*

Key words: *ethnography, training of teachers of practical training, disciplines of agrarian profile.*

References

1. Semenog O. Ukrayins'kyj fol'klor : navchal'nyj posibnyk / O. Semenog. – Glukhiv, 2004. – 255 s.
2. Dmy'trenko M. Ukrayins'ka fol'klory'sty'ka: istoriya, teoriya, prakty'ka / M. Dmy'trenko. – K., 2001. – 576 s.
3. Pry'sliv'ya ta pry'kazky' : pry'roda, gospodars'ka diyal'nist' lyudy'ny'. – K., 1989. – 480 s.
4. Rosnovs'kyj M. G. Rol' ta znachennya agrarnoyi etnografii pry' vy'vchenni istoriy'ko-kul'turnoyi spadshhy'ny' Siversshy'ny' / M. G. Rosnovs'kyj, I. V. Gapy'ch // Materialy' IV naukovo-prakty'chnoyi konferenciyi «Zbereshennya istoriy'ko-kul'turny'x nadban' Siversshy'ny'». – Glukhiv, 2005. – 164–170 s.
5. Rosnovs'kyj M. G. Fol'klor Siversshy'ny' pry' vy'konanni pol'ovy'x robit / M. G. Rosnovs'kyj, I. V. Gapy'ch // Materialy' V naukovo-prakty'chnoyi konferenciyi «Istoriya'ko-kul'turni nadbannya Siversshy'ny' u konteksti istoriyi Ukrayiny». – Glukhiv, 2006. – 216–219 s.
6. Kochubej A. V. Znachennya dy'scy'pliny' «Narodoznavstvo» u stanovlenni osoby'stosti inzhenera u vy'shshomu texnichnomu navchal'nomu zakladi / A. V. Kochubej // Gumanitarna osvita ta vy'xovannya u vy'shshomu texnichnomu navchal'nomu zakladi : tezy' III Mizhnarodnoyi naukovo-prakty'chnoyi konferenciyi 4–6 zhovtnya 2006 roku. – Dniprodzerzhyn's'k, 2006. – S. 53–55.

Отримано редакцією 02.05.2018 р.